

Zpráva o šetření

ve věci poskytnutí kopie dokumentace stavby „víceúčelového objektu občanské vybavenosti“

Dne 13. 6. 2016 se na veřejnou ochránkyni práv obrátila A. B., bytem xxxxxxx (dále také „stěžovatelka“), která je účastnicí územního řízení o umístění stavby „víceúčelového objektu občanské vybavenosti“ na pozemcích p.č. AAA/B, AAA/BC a BBB/A v k.ú. Město Žďár.¹ Stěžovatelka požádala v průběhu územního řízení Městský úřad Žďár nad Sázavou (dále také „městský úřad“), aby jí umožnil pořízení kopie dokumentace této stavby. Městský úřad však její žádosti nevyhověl a svůj postup odůvodnil ustanovením § 168 odst. 2 stavebního zákona,² podle něhož může stavební úřad poskytnout kopii dokumentace stavby jen v těch případech, kdy žadatel předloží souhlas toho, kdo dokumentaci pořídil, případně souhlas vlastníka stavby, které se dokumentace týká. Souhlasy těchto osob stěžovatelka nedoložila. Městský úřad jí proto poskytl pouze kopii „Posouzení denního osvětlení“, které součástí dokumentace stavby nebylo. Usnesení, jímž městský úřad rozhodl, že stěžovatelce neumožní pořídit kopii dokumentace stavby, následně Krajský úřad Kraje Vysočina (dále také „krajský úřad“) v odvolacím řízení potvrdil.

Stěžovatelka nadále usiluje o poskytnutí kopie dokumentace stavby, a obrátila se z toho důvodu na veřejnou ochránkyni práv, kterou požádala o posouzení, zda oba úřady postupovaly v její záležitosti správně. Vyřízení jejího podnětu jsem se ujal já, neboť veřejná ochránkyně práv Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., využila možnosti, dané jí ustanovením § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv³ a přenesla na mě některé oblasti své působnosti, mj. i oblast stavebního práva, které se podnět týká.

A. Předmět a výsledek šetření

Stěžovatelka doložila ke svému podnětu podklady, díky nimž jsem se mohl s postupem obou úřadů dostatečně seznámit. Jednalo se zejména o usnesení ze dne 4. 3. 2016, čj. SÚ/2222/12/Kle-63-Odep, jímž městský úřad neumožnil pořízení kopie stavební dokumentace, a rozhodnutí ze dne 7. 6. 2016, čj. KUJI 46863/2016, jímž krajský úřad zamítl odvolání stěžovatelky a usnesení stavebního úřadu potvrdil. Poté, co jsem v této věci zahájil šetření, jsem tak mohl postupovat přímo podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv⁴ a formulovat své závěry, aniž bych od úřadů opatřoval další podklady.

Z důvodů uvedených v části C. této zprávy o šetření jsem dospěl k závěru, že městský úřad ani krajský úřad neposoudily správně žádost stěžovatelky o poskytnutí kopie

1 Všechny zde uvedené pozemky se nacházejí v tomto katastrálním území, proto již v dalším textu nebudu jeho název uvádět.

2 zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon); všechny zde uvedené právní předpisy jsou veřejně dostupné na internetových stránkách Portálu veřejné správy na adrese www.portal.gov.cz

3 zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv

4 Zjistí-li ochránce šetřením porušení právních předpisů či jiná pochybení (§ 1 odst. 1), vyzve úřad, aby se k jeho zjištění ve lhůtě 30 dnů vyjádřil.

dokumentace stavby „víceúčelového objektu občanské vybavenosti“. Oba úřady aplikovaly ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona ústavně nekonformním způsobem, tj. bez zohlednění právních předpisů vyšší právní síly. V konečném důsledku tak nepřiměřeně zasáhly do práva stěžovatelky na spravedlivý proces.

B. Skutková zjištění

Z podkladů doložených stěžovatelkou vyšlo najevo, že městský úřad rozhoduje v územním řízení o umístění stavby „víceúčelového objektu občanské vybavenosti“ na pozemcích p.č. AAA/B, AAA/BC a BBB/A. Stěžovatelka je účastnicí územního řízení. **Ve dnech 25. 1. a 1. 2. 2016 se dostavila na městský úřad s žádostí o poskytnutí kopie dokumentace stavby.** Městský úřad jí však ani v jednom případě nevyhověl a tuto skutečnost zaznamenal v písemnostech čj. SÚ/2222/12/Kle-50-Zazn a SÚ/2222/12/Kle-58-Zazn. Uvedl, že pořízení kopií projektové dokumentace bylo odmítnuto, neboť nebyl předložen souhlas žadatele ani projektanta. **Dne 4. 3. 2016 pak městský úřad vydal pod čj. SÚ/2222/12/Kle-63-Odep usnesení, jímž stěžovatelce odepřel právo na pořízení kopie dokumentace stavby, která je součástí spisu sp. zn. SÚ/2222/12/Kle.**

V odůvodnění tohoto usnesení městský úřad konstatoval, že podmínkou pro to, aby mohla být kopie dokumentace stavby poskytnuta, je předložení souhlasu projektanta nebo vlastníka stavby, které se dokumentace týká. Ve správní praxi je ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona vnímáno jako speciální právní úprava, která stanoví zvláštní podmínky pro uplatnění práva na nahlížení do spisu. Stěžovatelka nedoložila nic, čím by vyjasnila, že důvodně a nezbytně potřebuje pořídit kopii dokumentace stavby a nevystačí si s poznatky získanými při nahlédnutí do spisu či při pořízení výpisků. Práva na poskytnutí kopie dokumentace stavby se nelze domáhat podle obecné právní úpravy, dané § 38 odst. 4 správního řádu.⁵ Toto ustanovení hovoří o obecných podmínkách pro možnost pořízení kopie spisu nebo jeho části. Podmínky pro poskytnutí kopie dokumentace stavby jsou však upraveny ustanovením § 168 odst. 2 stavebního zákona, které má podle § 192 odst. 1 stavebního zákona před správním řádem přednost. Protože souhlas projektanta nebyl městskému úřadu předložen, nemohla být stěžovatelce kopie dokumentace stavby poskytnuta. Dne 1. 2. 2016 jí však byla poskytnuta kopie „Posouzení denního osvětlení“, neboť v případě tohoto podkladu se o součást dokumentace stavby nejednalo.

Jak městský úřad dále uvedl, nemohl postupovat v rozporu s ustanovením § 168 odst. 2 stavebního zákona. Toto ustanovení nebylo do dnešního dne novelizováno, a to ani na základě judikatury správních soudů. Správní soudy navíc nemají na tuto problematiku jednoznačný názor. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2013, čj. 5 A 241/2011-69,⁶ který stěžovatelka na podporu své žádosti doložila, se týká jednoho konkrétního případu a pro jiná správní řízení není závazný.

Proti usnesení městského úřadu se stěžovatelka odvolala. Ve svém odvolání argumentovala zejména:

⁵ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁶ Všechna zde uvedená rozhodnutí správních soudů jsou veřejně dostupná na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu na adrese www.nssoud.cz.

- Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2013, čj. 5 A 241/2011-69.
- Tím, že v předchozím průběhu územního řízení (v roce 2013) si s vědomím pracovnice městského úřadu dokumentaci stavby opakovaně digitálním fotoaparátem vyfotila. Ačkoliv se od té doby § 168 odst. 2 stavebního zákona nezměnil, nemohla si v roce 2016 stěžovatelka další fotografie stavební dokumentace pořídit.
- Účastník územního řízení má právo se kvalifikovaně vyjádřit k podkladům pro vydání územního rozhodnutí. Pro kvalifikované vyjádření se však stěžovatelka potřebuje detailně seznámit s dokumentací stavby nebo si nechat vypracovat odbornou analýzu vlivu stavby na svůj rodinný dům. Právě toto její právo je zkráceno tím, že z dokumentace stavby si může činit pouze výpisky. To navíc jen v době úředních hodin městského úřadu.

Krajský úřad rozhodnutím ze dne 7. 6. 2016, čj. KUJI 46863/2016, odvolání stěžovatelky zamítl. Uvedl, že k problematice § 168 odst. 2 stavebního zákona existují kromě rozsudku Městského soudu v Praze i další výkladová stanoviska. Poukázal na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 3. 2015, čj. 10 A 127/2014-60, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky Liberec, ze dne 21. 7. 2011, čj. 59 A 97/2010-27, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2009, čj. 7 As 70/2008-45, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, čj. 1 As 112/2011-100, článek s názvem „Pravidla nahlížení do spisu u stavebního úřadu“⁷ či komentářovou literaturu, např. publikace „Nový stavební zákon s komentářem“,⁸ „Správní řád: komentář“⁹ a „Stavební zákon: komentář“.¹⁰ Tato stanoviska se shodují v tom, že ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona, hovořící o zvláštních podmínkách pro nahlížení do spisu, je třeba kvůli § 192 odst. 1 stavebního zákona použít přednostně před obecnými pravidly, plynoucími ze správního řádu. Pro případy poskytování kopií dokumentace stavby představuje proto § 168 odst. 2 stavebního zákona odchylnou, speciální úpravu ve vztahu k § 38 odst. 4 správního řádu. V souladu se stavebním zákonem musí stavební úřad vyžadovat, aby mu žadatel o pořízení kopie dokumentace stavby doložil souhlas projektanta či vlastníka stavby. Z obsahu uvedených výkladových stanovisek nelze dovodit, že by se jejich závěry měly vztahovat pouze k ukončeným správním řízením.

Stěžovatelkou prezentovaný názor, vyslovený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2013, čj. 5 A 241/2011-69, je podle krajského úřadu ojedinělý, týká se pouze jednoho konkrétního případu a nelze jej za dané situace vnímat jako judikaturní posun, resp. jako přesvědčivý (závazný) precedent pro jiná správní řízení. Je třeba mít též na zřeteli, že právní věta (shrnutí právního názoru soudu vytvořené pro účely publikace

7 Tento článek je veřejně dostupný na internetových stránkách www.pravniradce.ihned.cz; přesný odkaz zde <http://pravniradce.ihned.cz/c1-47244280-pravidla-nahlizeni-do-spisu-u-stavebniho-uradu>.

8 MALÝ, Stanislav. *Nový stavební zákon s komentářem: Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)*. Praha: ASPI, 2007. Komentáře nakladatelství ASPI. ISBN 978-80-7357-249-5.

9 VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2012. ISBN 978-80-7273-166-4.

10 POTĚŠIL, Lukáš. *Stavební zákon: komentář*. Praha: C. H. Beck, 2013. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-462-9.

soudního rozhodnutí) nepředstavuje obecně platné pravidlo schopné samostatné existence. Právní větu rozsudku nelze proto absolutizovat. Postup městského úřadu, který se v případě stěžovatelky řídil podmínkou stanovenou § 168 odst. 2 stavebního zákona, od níž nemohl městský úřad jakkoliv odhlédnout, tak měl zákonnou oporu. Krajský úřad sice přisvědčil stěžovatelce v její argumentaci, že „v probíhajícím územním řízení je odepření práva na pořízení kopie části projektové dokumentace účastníkovi tohoto řízení v rozporu s výkladem stavebního zákona dle Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. 5/2014 a s výše citovanou právní větou č. 3018“, nicméně z toho podle krajského úřadu nelze usuzovat na nezákonnost usnesení ze dne 4. 3. 2016, čj. SÚ/2222/12/Kle-63-Odep, které bylo vydáno v souladu s § 168 odst. 2 stavebního zákona. Správnost napadeného usnesení potvrzuje rovněž převládající judikatura či odborná literatura. Argumentaci stěžovatelky založené na názoru Městského soudu v Praze tak nelze přiznat právní relevanci.

Na věci nemůže nic změnit ani tvrzení, že v roce 2013 bylo stěžovatelce umožněno vyfocení dokumentace stavby digitálním fotoaparátem. Městský úřad k této námitce uvedl, že v roce 2013 nebylo pořízení fotografie vnímáno jako totožné s pořízením kopie listiny, v současné době jsou však výsledky obou postupů co do kvality srovnatelné. Městský úřad proto svůj přístup přehodnotil a posuzuje nyní oba postupy, jimiž lze obsah listiny reprodukovat, stejným způsobem. Krajský úřad toto vysvětlení akceptoval.

Krajský úřad rovněž konstatoval, že městský úřad svůj postup náležitě vysvětlil a odůvodnil. Stěžovatelka se seznámila se spisem územního řízení i s obsahem dokumentace stavby. Tím, že jí městský úřad nevydal kopii této dokumentace, tak nemohla být zkrácena na svém právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí. Žádosti o poskytnutí kopie dokumentace stavby nebylo možno vyhovět, neboť stěžovatelka nedoložila souhlas projektanta ani vlastníka stavby, jak to vyžaduje § 168 odst. 2 stavebního zákona.

C. Hodnocení věci zástupcem ochránkyne

Podle zákona o veřejném ochránci práv je mým úkolem poskytovat ochranu osob před jednáním úřadů, které je v rozporu s právem, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohou i proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem postup městského úřadu a krajského úřadu posoudil.

Podrobný výklad, jak by měl být § 168 odst. 2 věta druhá stavebního zákona aplikován, obsahoval již můj dopis ze dne 19. 11. 2014, sp. zn. 6974/2014/VOP,¹¹ publikovaný na internetových stránkách veřejného ochránce práv (www.ochrance.cz).

V první řadě mohu poukázat na zprávu o šetření a závěrečné stanovisko, které vypracoval bývalý veřejný ochránce práv JUDr. Otakar Motejl ve dnech 29. 8. 2007 a 14. 1. 2008 pod sp. zn. 2482/2007/VOP/KČ. Plyne z nich závěr, podle něhož ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona, omezující možnost poskytnout kopii dokumentace stavby předložením souhlasu toho, kdo dokumentaci pořídil, případně vlastníka stavby, je nutno vykládat

¹¹ Stanoviska veřejného ochránce práv jsou veřejně dostupná na internetových stránkách www.ochrance.cz v sekci „ESO evidence stanovisek ochránce“.

v souladu s Listinou základních práv a svobod.¹² **Tam, kde zkopírování dokumentace nepředstavuje zásah do práv vlastníka stavby či autora projektu, se toto ustanovení neuplatní. V ostatních případech je třeba poměřit zásah do práv vlastníka či projektanta se zásahem do žadatelova práva na informace a aplikovat princip proporcionality.**

Bývalá zástupkyně veřejného ochránce práv RNDr. Jitka Seitlová vedla v minulosti šetření, jehož dílčím tématem bylo poskytování kopií dokumentace stavby účastníkům stavebního řízení. Dne 15. 8. 2008 zaujala pod sp. zn. 4584/2006/VOP stanovisko, že ustanovení § 168 odst. 2 věta druhá stavebního zákona je spíše nadbytečné a neústavní a jako takové by mělo být zrušeno. Do doby, než se tak stane, mělo, dle zástupkyně veřejného ochránce práv, Ministerstvo pro místní rozvoj metodicky vést podřízené stavební úřady k tomu, aby dané ustanovení neaplikovaly mechanicky, ale **aby vydání kopie stavební dokumentace podmiňovaly souhlasem projektanta nebo vlastníka stavby jen tam, kde by její vydání mohlo vést k zásahu do ústavně zaručených práv toho subjektu, jehož souhlas se žádá.** Ministr pro místní rozvoj ve své odpovědi učinil pouze neurčitý příslib, že ministerstvo problematiku prověří a uváže v rámci přípravy novely stavebního zákona. Jak dokumentuje i aktuální případ stěžovatelky, správní praxe se od té doby nijak nezměnila a přetrvává dodnes ve stejné podobě.

Jako příklad, kdy lze poskytnutí kopie dokumentace stavby odmítnout, uvedla zástupkyně veřejného ochránce práv vážnější ohrožení vlastnického či jiného práva vlastníka stavby, když **toto ohrožení lze věrohodně konstruovat např. u zkopírování plánů vnitřního uspořádání banky (dochází k oslabení jejího zabezpečení) či rodinného domu (dochází k ohrožení práva na soukromí), nikoliv však již v případě, kdy soused obávající se zastínění požaduje pouze zkopírovat část projektové dokumentace řešící výhradně vnější rozměry a uspořádání stavby.** Dále zástupkyně veřejného ochránce práv uvedla, že např. ochrana práv projektanta k nehmotnému vlastnictví může vyžadovat uplatnění § 168 odst. 2 stavebního zákona **v případě projektové dokumentace obsahující novátorské technické řešení stavby nebo její části, nikoliv však již v otázce uspořádání stavby nebo jejího estetického řešení.** Podle autorského zákona¹³ navíc dochází k napodobení architektonického díla až případnou stavbou, nikoliv již samotným zkopírováním jejich plánů.

Podle bývalé zástupkyně veřejného ochránce práv nebylo možné s odkazem na § 168 odst. 2 větu druhou stavebního zákona omezit kopírování dokumentace stavby absolutně, ve všech případech a bez rozdílu. **Smysl úplného omezení kopírování projektové dokumentace v § 168 odst. 2 stavebního zákona je totiž nejasný a je třeba toto ustanovení dotvořit ústavně konformním výkladem.** Tento názor rovněž zastávám.

Přejdu-li k hodnocení judikatury, která se k věci vztahuje, zásadní význam přisuzuji rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 12. 2013, čj. 5 A 241/2011-69, publikovanému pod číslem 3018 ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

12 Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

13 Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

č. 5/2014 s právní větou: „*Ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona z roku 2006, které opravňuje stavební úřad poskytnout žadateli kopii dokumentace stavby pouze se souhlasem toho, kdo dokumentaci pořídil, nebo se souhlasem vlastníka stavby, které se dokumentace týká, nedopadá na účastníka běžícího stavebního (případně územního) řízení. Tomuto účastníku je stavební úřad povinen pořídit kopii dokumentace v souladu s § 38 odst. 4 správního řádu z roku 2004.*“ Dle mého názoru plénum Nejvyššího správního soudu dostatečně jasně vyjádřilo, jakým způsobem na možnost poskytnutí kopie dokumentace stavby nahlíží, když publikaci rozsudku podpořilo. To však neznamená, že bych závěry, k nimž Městský soud v Praze dospěl, bezvýhradně přijímal.

Základem citovaného rozsudku byla situace, kdy stavební úřad odmítl poskytnout účastníkovi stavebního řízení kopii hlukové studie. Je přitom otázkou, zda je hluková studie, obdobně jako třeba studie zastínění, typickou součástí dokumentace stavby, resp. zda je součástí dokumentace stavby, kterou má zákonodárce na mysli v ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona. Podle mého názoru se totiž v případě takové studie jedná vždy v první řadě o důkazní prostředek v rámci správního řízení a z tohoto hlediska ani já nevidím důvod pro neposkytnutí její kopie, a to nejen účastníkům řízení, ale i dalším osobám (§ 38 odst. 2 správního řádu).

Právní věty rozsudku jdou pak nad rámec posuzované kauzy, když hovoří o možnosti poskytování kopií projektové dokumentace jako celku bez výjimek a v plném rozsahu všem účastníkům stavebního (nebo územního) řízení, v zásadě tedy bez ohledu na ustanovení § 168 odst. 2 věty druhé stavebního zákona. Při prostém jazykovém výkladu tohoto ustanovení lze dojít k závěru, že souhlas projektanta či vlastníka stavby s poskytnutím kopie stavební dokumentace je nutno vyžadovat za všech okolností a od všech osob bez výjimky. Toto striktní pojetí se mi nejeví jako šťastné, zvláště v případě účastníků řízení. **Osobně se proto přikláním k tomu, aby byla kopie stavební dokumentace poskytována na základě principu proporcionality.** Nemohu však plně přijmout ani opačný výklad Městského soudu v Praze, podle kterého by měl stavební úřad poskytnout účastníku řízení vždy všechny části dokumentace stavby, tj. i ty, které jsou například inovativním autorským dílem projektanta nebo jejichž poskytnutí může výrazněji dopadat do soukromé sféry vlastníka stavby (například technické řešení zabezpečení nemovitosti). Možné východisko bych spatřoval ve změně právní úpravy a v přesnějším vymezení, které části projektu stavby jsou z poskytnutí vyloučeny.

K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2011, čj. 1 As 112/2011-100, na nějž krajský úřad odkázal, musím uvést, že tento rozsudek není pro posouzení případu stěžovatelky zásadní. **Jeho podstatou bylo totiž řešení právní otázky, zda jsou rozhodnutí, jimiž stavební úřady odepřely pořízení kopií projektové dokumentace, soudně přezkoumatelná.** Nejvyšší správní soud uvedl, že proti nezákonnému odepření vydání kopií ze spisu je účastník řízení oprávněn brojit žalobou proti konečnému rozhodnutí ve správním řízení. V dané věci dále Nejvyšší správní soud konstatoval, že mu nepřisluší přezkoumávat, zda správní orgán postupoval v souladu se zákonem, odepřel-li stěžovateli možnost pořídit si kopie projektové dokumentace stavby. Zabýval se proto pouze tím, zda městský soud postupoval v souladu se zákonem, odmítl-li návrh stěžovatele, aniž by jej věcně přezkoumal. K ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona Nejvyšší správní soud v obecné rovině uvedl, že věta druhá tohoto ustanovení představuje odchylnou, speciální

úpravu ve vztahu k § 38 odst. 4 správního řádu pro případy poskytování kopií spisu, konkrétně pak pro poskytování kopií dokumentace stavby. Pořizování kopií projektové dokumentace v rámci stavebního řízení je podle Nejvyššího správního soudu součástí práva nahlížet do spisu a pořizovat si z něj opisy. Stavební zákon pro možnost výkonu tohoto práva stanovuje zvláštní podmínky (doložení souhlasu projektanta či vlastníka stavby).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2009, čj. 7 As 70/2008-45, na který rovněž krajský úřad odkázal, neobsahuje právní závěry, z nichž by bylo možno v případě stěžovatelky vycházet. Nejvyšší správní soud totiž s odkazem na § 190 stavebního zákona posuzoval, zda bude řízení, zahájené dne 28. 3. 2007 podáním žádosti o poskytnutí kopie dokumentace stavby, dokončeno podle „starého“ stavebního zákona (zákon č. 50/1976 Sb.), či stavebního zákona nového.

Krajský úřad dále odkázal na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 18. 3. 2015, čj. 10 A 127/2014-60, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci, ze dne 21. 7. 2011, čj. 59 A 97/2010-27, a komentářovou literaturu. Jejich podstatou je shodný závěr, že **ustanovení § 168 odst. 2 stavebního zákona je při poskytování kopie spisu speciální právní úpravou**, která stanoví zvláštní podmínku, bez jejíhož splnění nelze kopii dokumentace stavby poskytnout.

Závěr o speciální povaze § 168 odst. 2 věty druhé stavebního zákona vůči obecným pravidlům správního řízení nijak nezpochybňují. **Dle mého názoru je však třeba, aby bylo toto pravidlo aplikováno ústavně konformním způsobem, v souladu s právními předpisy vyšší právní síly a rovněž v souladu s ústavními principy, tedy tak, aby jeho aplikace v konkrétním případě nebyla v rozporu s právem na spravedlivý proces, a to zejména v neskončených správních řízeních.** Součástí práva na spravedlivý proces je totiž i právo seznámit se v plném rozsahu s podklady řízení, které podle platného správního řádu zahrnuje i možnost pořizování kopií spisového materiálu. Podle čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod¹⁴ platí, že jestliže má být jakékoliv základní právo (právo na spravedlivý proces) v konkrétním případě omezeno, nesmí se tak dít samoučelně, s „holým“ odkazem na text zákona, ale výhradně jen pro účel, ke kterému je omezení v zákoně stanoveno. Úřad navíc musí uplatnit princip proporcionality, tedy přiměřenosti. To znamená, že musí uvážit, v jakém nezbytném rozsahu je nutné ústavní právo omezit, aby ještě bylo dosaženo zákonem sledovaného účelu omezení. Vzhledem k tomu, že ve stavebním zákoně účel omezení výslovně uveden není, a ani z jiných zdrojů není jasné, jaký účel by měl § 168 odst. 2 věta druhá stavebního zákona plnit, mám za to, že by dané ustanovení neměly stavební úřady aplikovat mechanicky, ale vydání kopie stavební dokumentace by měly podmiňovat souhlasem projektanta nebo vlastníka stavby jen tam, kde by její vydání mohlo vést k zásahu do ústavně zaručených práv osoby, jejíž souhlas se žádá. **Z tohoto hlediska však městský úřad ani krajský úřad žádost stěžovatelky vůbec neposoudily.**

14 Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Například mohu uvést, že závěr o ohrožení práv projektanta či vlastníka stavby nelze věrohodně konstruovat v případě, je-li poskytována např. kopie situačního výkresu dokumentujícího rozměry stavby.

Závěrem nemohu než zopakovat, že ustanovení § 168 odst. 2 věty druhé stavebního zákona nese v sobě značnou míru absurdity. Jak uvedla již moje předchůdkyně RNDr. Jitka Seitlová v závěrečném stanovisku ze dne 15. 8. 2008, sp. zn. 4584/2006/VOP, výsledkem zákonné úpravy je pouze ztížení možnosti získat kopie požadovaných dokumentů. Povinnost doložit souhlas projektanta či vlastníka stavby lze však překonat píli a přesností při opisování listin a obkreslování dokumentace stavby. Případy, v nichž stěžovatelé „okopírovali“ stavební dokumentaci tímto způsobem, jsou mi známy. V konečném důsledku tak § 168 odst. 2 stavebního zákona žadatelům v pořízení kopie dokumentace stavby nebrání.

D. Závěry

Městský úřad ani krajský úřad nevyhověly žádosti stěžovatelky o poskytnutí kopie dokumentace stavby s odkazem na pravidlo, dané § 168 odst. 2 věty druhé stavebního zákona. Toto pravidlo však aplikovaly nesprávným, ústavně nekonformním způsobem, když vycházely pouze z jazykového výkladu právního předpisu. Tím nepřipustně omezily právo stěžovatelky na to, aby správní orgán pořídil kopie spisu nebo jeho části.

Městský úřad měl posoudit, jaké části dokumentace stavby si může stěžovatelka pořídit, aniž by tím bylo zasaženo do ústavně zaručených práv projektanta či vlastníka stavby. Pořízení kopií těchto částí pak měl stěžovatelce umožnit.

Pokud by městský úřad uvedeným způsobem postupoval, nejednalo by se z jeho strany o postup v rozporu s ustanovením § 168 odst. 2 věty druhé stavebního zákona, nýbrž naopak o aplikaci tohoto pravidla v souladu s právními předpisy vyšší právní síly a ústavními principy. Za takové uplatňování práva by nebylo možné městský úřad nijak postihovat.

Tuto zprávu zasílám řediteli Krajského úřadu Kraje Vysočina a starostovi města Žďár nad Sázavou, které podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se do 30 dnů k mým závěrům vyjádřili a informovali mě o krocích, které krajský úřad a městský úřad na základě méj zprávy učinily. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu zasílám rovněž stěžovatelce.

V Brně dne 2. ledna 2017

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)